

Dosarul nr. 2r-11/23
2-20131713-01-2r-05012023

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – M. Alexei
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – L.- Pruteanu, I. Cotruță, I. Țurcan

DECIZIE

18 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Galina Stratulat
Mariana Pitic

examinând recursul depus de către Serghei Berdinschih, reprezentat de avocatul Ghenadie Pavliuc,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Tatiana Gîtu împotriva lui Serghei Berdinschih cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din data de 15 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit apelul declarat de către Serghei Berdinschih ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen,
constată:

La 22 octombrie 2020 Tatiana Gîtu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Serghei Berdinschih, prin care a solicitat încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din data de 24 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis cererea de chemare în judecată, s-a încasat de la Serghei Berdinschih în beneficiul Tatiane Gîtu datoria în mărime de 180 000 lei, dobânda de întârziere în mărime de 15 489,86 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 5 865 lei. (f.d.73)

La 24 iunie 2022 Serghei Berdinschih a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. Concomitent a solicitat scutirea de la plata taxei de stat. (f.d.82-83)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 15 septembrie 2022 a restituit apelul declarat de către Serghei Berdinschih ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen. (f.d. 92-94)

Nefiind de acord cu încheierea instanței de apel, Serghei Berdinschih, reprezentat de avocatul Ghenadie Pavliuc, a depus recurs, prin care a solicitat repunerea recursului în termen și admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel cu admiterea cererii de apel depuse de către acesta împotriva hotărârii din data de 24 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. (f.d. 101-104)

În motivarea recursului recurentul a menționat că instanța de apel s-a expus doar asupra termenului de contestare a hotărârii, fără a analiza toate motivele invocate de către apelant. La fel a menționat că instanța de apel, deși a făcut referire la normele legale, nu le-a respectat, dându-le un aspect pur formal și în rezultat e emis o soluție nemotivată.

Serghei Berdinschih a indicat că instanța de apel nu a luat în considerație că instanța de fond a examinat cauza în lipsa acestuia și în lipsa citării legale, fapt ce l-a lipsit de dreptul de a administra probe și a-și argumenta obiecțiile pe fondul cauzei.

Recurentul a menționat că cu hotărârea instanței de fond a luat cunoștință la data de 21 iunie 2022. Prin urmare, acesta nu a solicitat repunerea în termen, deoarece și-a exercitat dreptul de a contesta hotărârea în termen de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut despre hotărârea pronunțată.

În conformitate cu prevederile art. 424, alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 15 septembrie 2022, expediată lui Serghei Berdinschih, prin intermediul oficiului poștal la 17 octombrie 2022. (f.d.95) Confirmare privind recepționarea copiei încheierii la materialele dosarului lipsește.

Totodată, materialele dosarului atestă că la data de 07 decembrie 2022 Serghei Berdinschih a luat cunoștință cu încheierea contestată. (f.d. 99)

Serghei Berdinschih prin recursul înaintat a solicitat printre altele și repunerea recursului în termen, însă instanța de recurs va lăsa această cerință fără examinare din motiv că recursul depus la 13 decembrie 2022 în circumstanțele descrise se consideră depus în termen.

În corespundere cu art. 426, alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, prin prisma argumentelor invocate de recurent și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l respinge, cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 427, lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Cercetând starea de fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, Colegiul constată că la 24 mai 2022 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a admis cererea de chemare în judecată depusă de către Tatiana Gîtu, a încasat de la Serghei Berdinschih datoria în mărime de 180 000 lei, dobânda de întârziere în mărime de 15 489,86 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 5 865 lei. (f.d.73)

Serghei Berdinschih, nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 24 iunie 2022 a contestat-o cu apel.

Prin încheierea din 15 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit

apelul lui Serghei Berdinschih din motivul depunerii în afara termenul legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 15 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs constată că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural.

Conform art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de recurs menționează că termenul de procedură instituit de legiuitor pentru demararea căii de atac în ordine de apel este prevăzut de o normă imperativă. Așa, art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă stipulează că începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – pronunțarea dispozitivului hotărârii dacă legea nu prevede altfel.

Prin urmare, faptul neparticipării la pronunțarea dispozitivului hotărârii și necomunicarea dispozitivului hotărârii judecătorești nu influențează data de când începe să curgă termenul de 30 de zile de contestare a hotărârii judecătorești prin depunerea cererii de apel.

Totodată, instanța de recurs reține că prin prisma art. 113 din Codul de procedură civilă dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege, ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

În condițiile speței, hotărârea instanței de fond a fost pronunțată la 24 mai 2022. Respectiv, termenul de procedură de 30 de zile, instituit de legiuitor pentru valorificarea dreptului de a ataca cu apel hotărârea judecătorească, a început să curgă din ziua imediat următoare datei emiterii și pronunțării hotărârii judecătorești, adică de la 25 mai 2022 și a expirat 23 iunie 2022. Însă, contrar ipotezelor relevate, coroborate normelor legale precitate Serghei Berdinschih a declarat apel la data de 24 iunie 2022.

Prin urmare, se atestă că în termenul imperativ instituit de legiuitor Serghei Berdinschih nu a depus apel împotriva hotărârii din data de 24 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Argumentul lui Serghei Berdinschih precum că termenul de contestare a hotărârii a început a curge de la data când a luat cunoștință cu hotărârea contestată, deoarece nu a cunoscut despre cauza aflată pe rolul instanței, se respinge de către instanța de recurs din motiv că termenul de contestare a hotărârii este un termen imperativ, care începe a curge de la data emiterii și pronunțării hotărârii judecătorești. Prin urmare acest termen nu poate fi prelungit de către instanța de judecată, decât doar la solicitarea motivată a părții care l-a omis și în cazul în care prezintă probe prin care se confirmă că s-a aflat în imposibilitatea de a contesta hotărârea în termen.

În speță, instanța de recurs observă că Serghei Berdinschih la depunerea apelului, nu a beneficiat de dreptul său procedural și nu a solicitat instanței de apel, în temeiul art. 116, alin. (1) din Codul de procedură civilă, repunerea în termenul de contestare.

Astfel, în corespundere cu art. 369, alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă instanța de apel corect a restituit apelul declarat de către Serghei Berdinschih, deoarece a fost depus peste termenul legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen, ori neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel.

În conformitate cu art. 10, alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează, atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat în cauza Van Harn v. Germania (nr.7557/03 din 11 septembrie 2007) că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

Sub acest aspect Colegiul notează că legiuitorul a instituit termen imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la

elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

La fel, în cauza Ponomaryov v. Ucraina Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Coroborând ipotezele relevate, Colegiul reține ca fiind corectă concluzia instanței de apel precum că Serghei Berdinschih a declarat apelul tardiv. Argumentul invocat în recurs precum că nu a cunoscut despre cauza aflată pe rolul instanței de judecată, este respins de către instanța de recurs, deoarece, instanța de fond a întreprins toate măsurile necesare de a-i comunica data, ora și locul examinării cauzei, însă Serghei Berdinschih nu a recepționat corespondența expediată la adresa indicată în cererea de chemare în judecată, care corespunde cu adresa indicată de către acesta în apel și recurs. (f.d. 45,61) Mai mult, despre locul data și ora examinării cauzei instanța de fond i-a comunicat și prin intermediul telefonului și a poștie electronice. (f.d. 55,57,64,66)

Prin urmare, materialele dosarului demonstrează faptul că Serghei Berdinschih a cunoscut că pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a aflat spre examinare cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Tatiana Gîtu împotriva lui Serghei Berdinschih cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Corelând circumstanțele factice constatate, și expuse supra, cu normele legale precitate, instanța de recurs ajunge la concluzia că la depunerea cererii de apel Serghei Berdinschih nu a respectat prevederile art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 15 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 269-270 și art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide:

Se respinge recursul declarat de către Serghei Berdinschih.

Se menține încheierea din data de 15 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Tatiana Gîtu împotriva lui Serghei Berdinschih cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Galina Stratulat

Mariana Pitic